

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Mussolini o prijateljstvu z Jugoslavijo

Senzacionalne izjave v rimskem parlamentu o italijanski zunanji politiki — Mussolini dopušča možnost prijateljstva z Jugoslavijo

Rim, 23. maja. Tekom včerajšnje proračunske debate v parlamentu je posl. Ferrar napadel Francijo, poslanec Costelski pa v imenu vojnih dobrovoljcev Jugoslavijo.

Poslanec Costelski je zlasti napadal agresivno politiko Jugoslavije, ki je baje že sestavila napadalne načrte proti Italiji in Albaniji. Za oborožitev je Jugoslavija do pomladi l. 1927 izdala v Franciji nad 300 milijonov Din. Jugoslavija bojkotira reško pristanišče sistematično in ponavlja stalne sovražne akcije proti Italiji. Ker je Italija dokazala, da hoče izvajati lojalno politiko napram Jugoslaviji, je sedaj na Jugoslaviji, da končno izjavi, ali hoče prenehati s svojo dosedanjo sovražno politiko.

Predsednik vlade Mussolini, ki je prisostvoval razpravi, je nato podal zbornici krajše izjave o zunanji politiki Italije. Italiji ne preti izseljevanje, vendar pa skrbno čuva nad njim, da ga uredi in da pošilja svoje delovne moči med one, ki jih zaslužijo in spoštujejo.

Tudi v inozemstvu se morajo fašisti pokoravati štatutom, ki jih je sestavil predsednik vlade, tudi v inozemstvu mora za vsakega Italijana veljati samo avtoriteta italijanske državne oblasti.

Končna posest Rhoda in ostalega Jonskega otočja je velik uspeh italijanske politike, tembolj, ker so se prejšnje slabe italijanske vlade hotele celo tej posesti odreči.

Glede Jugoslavije naj velja tole: Pozornost, mir in hladnokrvnost. Ko je prenehal obstojati pakt prijateljstva z Jugoslavijo, so se mnogi bali krize. Dejansko je bil pakt že mnogo prej, nego je potekel, mrtva beseda in ni popravil položaja. Ne bilo bi iskreno obnavljati pakta prijateljstva, ki ni obstajalo. Med tem se ni ničesar pripetilo in zato hočemo mirno počakati na razvoj razmer v Jugoslaviji in tudi ne izgubiti nade, da bodo jugoslovenski politiki vendarle začeli voditi politiko iskrenega prijateljstva napram Italiji.

Zatem je Mussolini govoril še o reparacijah. Najnovejši predlogi reparacijskih strokovnjakov zadovoljujejo Italijo. Prejšnje vlade niso mogle imeti uspeha, ker narod ni bil složen.

Zaleski ne potuje v Bukarešto

Afront Poljske proti Rumuniji in Mali antanti? — Nepričakovana posledica poseta Zaleskega v Budimpešti.

Bukarešta, 23. maja. Tukajšnji poljski poslanik je obvestil rumunsko vlado, da poljski zunanji minister Zaleski ne more posestiti Bukarešte, kakor je bilo prvotno dogovorjeno, ker odide iz Budimpešte naravnost v Madrid na zasedanje sveta Društva narodov.

Bukarešta, 23. maja. Vest o nepričakovani odpovedi obiska poljskega zunanjega ministra Zaleskega je izzvala v tukajšnjih političnih krogih veliko senzacijo. Kakor znano, je bilo pred tedni dogovorjeno, da prispe poljski zunanji minister Zaleski takoj po obisku v Budimpešti v Bukarešto, kjer bi

se imeli vršiti važni sestanki med voditeljema poljske in rumunske zunanje politike.

Budimpešta, 23. maja. Državni upravnik Horthy je priredil v čast poljskega ministra zunanjih del Zaleskega lunch, na katerem je opozoril poljskega ministra na prisrčen sprejem, ki ga je bil deležen v Budimpešti, kar dokazuje, da je bil ta sprejem izraz spontanega navdušenja in ne fraz. Med Poljsko in Madžarsko obstojajo tradicionalni prijateljski stiki. Zaleski se je nato zahvalil za sprejem in tople pozdrave upravnika Horthyja.

Udeleženci konference Male antante v Sarajevu

Davi so prispeli v Sarajevo novinarji, popoldne pa pridejo zunanji ministri z ostalimi člani delegacij.

Beograd, 23. maja. Zunanji ministri Male antante so včeraj po zaključku konference z ostalimi udeleženci odpotovali preko Broda v Sarajevo. Prvotno je bilo nameravano, da posetijo najprej Banjo Koviljačo. Ker pa je voda porušila nek most, so morali ta izlet opustiti. Odpotovali so z večernim brzovlakom v Brod in od tam dalje v Sarajevo. Novinarji, ki so se udeležili konference Male antante tiska, so odpotovali v Sarajevo že s popoldanskim vlakom.

Beograd, 23. maja. Davi ob 8. so dospeli semkaj češkoslovaški, rumunski in jugoslovenski novinarji, ki so se udeležili zasedanja Male antante v Beogradu. Po ogledu mesta so se novinarji, ki so bili deležni prisrčnega sprejema s strani domačih novinarjev in predstavnikov oblasti, podali na lidže, kjer jim je bil prirejen banket. Ministri prispejo v Sarajevo danes popoldne. Jutri zjutraj odpotujejo gostje v Dubrovnik. Iz Dubrovnika bo prirejen več izletov v okolico in na otoke, nato pa odpotujejo udeleženci v Kotor in od tam v Split, kjer bo v ponedeljek razhod.

Najznamenitejša razstava v Londonu

Ogromna razstava cvetlic, ki so vredne nad 14 milijonov Din. — Pripeljali so jih z vseh strani sveta z letali.

London, 23. maja. Včeraj je bila otvorjena znamenita razstava cvetja v Chelsea, ki je morda najznamenitejša razstava svoje vrste na vsem svetu. Za London pomenja otvoritev te razstave vedno velik dogodek. Cvetice in rastline, ki so tu razstavljene, so vredne okoli 50.000 funtov šterlingov, to je okoli 14 milijonov Din. Izdane so bile ogromne svote za prireditve vzornih vrst. Med drugim so razstavljene tudi kakteje, kakršnih doselej v Angliji še nikdar niso videli in ki so jih pripeljal iz Kalifornije. Uporabili so šest letal, da so prinesli redke rastline iz dalfaje nad 2000 milj. Samo orhideje, ki so posebno priljubljene cvetje v Angliji, se cenijo na 30.000 funtov, kar znaša v našem denarju nad 8.25 milijona Din. Neka mala rastlina v lončku visoka vsega dva palca, je bila odkupljena za 360 funtov,

to je za več kot 96.000 Din. Razstavo je dosegel že posetila ogromna množica ljudi, zlasti Američanov.

Justifikacija v Somboru

Sombor, 23. maja. Davi ob 5. je bila izvršena justifikacija Žarka Brankova, ki je pred dvema letoma na grozen način s svojo razbojniško družbo ubil dva seljaka in lu oropal. Njegova razbojniška tolpa je razen tega izvršila v raznih krajih več tatvin. Za justifikacijo je bilo v Somboru veliko zanimanje, ker v tem mestu 50 let ni bil nihče obesen in ker je razen tega Brankov v dveh letih ne samo v Somboru, temveč tudi v daljni okolici izvršil s svojo družbo nešteto zločinov.

Za obranitev verouka

Zagreb, 23. maja. V vseh katoliških župnijah na Hrvaškem se zbirajo podpisni proti ukinitju verouka v šolah. Pole s temi podpisi bodo priložene spomenici, ki jo nameravajo izročiti vladi. V tej spomenici se bo zahtevalo, naj se v šolah, kjer se je doslej poučeval verouk, ta predmet ne ukine.

„Zeppelinov“ odhod iz Toulona odgoden

Berlin, 23. maja. Za danes zjutraj določeni odhod »Zeppelina« iz Friedrichshafna je bil preložen, ker se je dr. Eckener odločil, da bo zrakoplov sam vodil. Dr. Eckener se bo vrnil v Toulon šele danes popoldne. Kakor se poroča, so strokovnjaki izjavili, da je vsaka domneva o zlobni poškodbi »Zeppelina« izključena.

Berlin, 23. maja. Württemberški deželni zbor je dovolil 2 milijona mark kredita za zgradbo nove zrakoplovne lope za »Zeppelina«.

Svetovni kongres knjižničarjev

Rim, 23. maja. Med 15. in 30. junijem se vrši v Rimu in v Benetkah prvi svetovni kongres bibliografov in bibliotekarjev. Priprave za ta kongres so zelo obsežne in bodo kongresne prireditve združene z razstavami v Rimu, Neapolju, Florenci, Bologni, Benetkah, Milanu in Trstu. Posebno važna bo razstava v Rimu z naslednjimi nalaganji: 1. Razvoj in prilagoditev knjižnice lokalnim razmeram, cirkulacija knjig, shramba itd. 2. Občinstvo in notranji obrat knjižnice.

Kongres potepuhov vsega sveta

Stuttgart, 23. maja. Tu se vrši najoriginalnejši evropski kongres, tako zvani »sestane potepuhov«. Od vseh strani sveta so se zbrali vagabundi, ki imajo svoja zborovanja pod vedrim nebom. Priredili so tudi umetniško razstavo, za katero je odstopil eden prvih umetniških salonov svoje dvorane. Maksim Gorki in Knut Hamsun sta sporočila, da ne moreta priti zaradi boleznin odnosno zaradi starosti. Vendar pa se je tudi brez njih zbralo veliko število originalnih tipov, bosonogih apostolov prirodnega življenja in pravih umetnikov v potepuštvo.

Potres na Japonskem

London, 23. maja. Na otoku Kjusiu z glavnim mestom Nagasaki so čutili izredno močan potres. Prebivalstva se je polastila panika ter je prebilo vso noč na prostem. O številu človeških žrtev še ni nobenih vesti.

Ženske imajo v Angliji večino

London, 23. maja. Za volive v poslanski zbornico je 25.092.536 volilnih upravičencev. Ženskih volilk je za 1.357.776 več kakor moških volilcev.

Ljudsko štetje v Vatikanu

Rim, 23. maja. Prvo ljudsko štetje v vatikanski državi ugotavlja 460 prebivalcev.

Prihod kralja na Bled

Kralj bo odpotoval na Bled koncem prihodnjega tedna — Tudi ministrski predsednik se bo za dalje časa nastanil na Bledu —

Beograd, 23. maja. Kakor se doznava iz dobro poučenih krogov, se bo kralj koncem prihodnjega tedna preselil na Bled, kjer bo ostal skupno s kraljevo rodbino, kakor vsako leto, preko poletja do jeseni. V jeseni bo odpotoval za krajši čas v inozemstvo, brzkone v Francijo v kako francosko kopaljšče. Z odhodom kralja na Bled bo prenešeno iz Beograda na Bled tudi težišče politične situacije. Zatrjuje se, da se bo tudi ministrski predsednik general Pera Živković za delj časa nastanil na Bledu, kamor mu bodo prihajali redno poročat posamezni ministri. Za kraljevo bivanje na Bledu je že vse pripravljeno.

Zakon o pravoslavni cerkvi

Včeraj je bil predložen ministrskemu predsedniku. Zanimive določbe glede verskega pouka. — Veroučitelje postavlja prosvetno ministrstvo.

Beograd, 23. maja. Minister pravde dr. Srski je včeraj predložil predsedniku vlade načrt zakona o srbski pravoslavni cerkvi. Ker se v zadnjem času v listih mnogo razpravlja o verskem pouku v šolah, je zanimivo, kaj določa ta zakonski načrt o pravoslavnem verouku v šolah.

Po načrtu zakona o srbski pravoslavni cerkvi se v vseh državnih in zasebnih šolah pravoslavni verouk poučuje v soglasju s pristojno cerkveno oblastjo in po določbah šolskih zakonov. Učne načrte za poučevanje verouka predpisuje pristojni minister po sporazumu z arhijerejskim sabrom. Za učne knjige verouka bodo veljali predpisi zakona o šolskih knjigah. Za vse učne knjige bo izdajal arhijerejski sinod svoje odobrenje glede na njihovo versko vsebino. V vseh državnih, srednjih in strokovnih šolah po potrebi pa tudi v osnovnih šolah postavlja veroučitelje pristojni minister po prejšnjem zaslišanju pristojnega arhijereja, premešča in odpušča pa jih pristojni minister po določbah šolskih zakonov. V zasebnih šolah imenuje in premešča veroučitelje šolska uprava po odobrenju pristojnega arhijereja. Za te veroučitelje veljajo predpisi šolskih zakonov.

V državnih osnovnih šolah morejo verouk poučevati kvalificirani župnijski svečniki ali posebni veroučitelji v smislu predpisov zakona o osnovnih šolah. Kjer po za-

konu tudi drugače ni mogoče, da bi pravoslavni verouk poučeval svečenik ali posebni veroučitelj, vrše to delo učitelji iste šole, ki so pravoslavne vere. Eparhijski arhijerij more predlagati pristojnemu ministru, da se razreši dolžnosti veroučitelja vsak učitelj verouka, o katerem smatra, da ne predava pouka po predpisih pravoslavne cerkve. Arhijerejski sinod skrbi, da so predavanja na pravoslavni bogoslovni fakulteti univerze v soglasju z nauki pravoslavne vere. V slučaju dokazane nesoglasnosti podvzema sinod pri ministru prosvete potrebne ukrepe. Profesorje in docente bogoslovne fakultete, ki se izbirajo po zakonu o univerzah, imenuje minister prosvete po zaslišanju arhijerejskega sinoda. Vse cerkvene avtonomne duhovne šole so pod upravo in nadzorstvom cerkvenih oblasti. O osnovanju teh šol sklepa arhijerejski sabor, ki predpisuje tudi zanje učne načrte, imenuje in odpušča njihove upravnike. Minister prosvete izdaja odobrenje za osnovanje teh šol in za učne načrte. Arhijerejski sinod skrbi za potrebno izobrazbo učnega osebja. Eparhijski arhijerij ima neposredno nadzorstvo nad vsemi šolami v svoji eparhiji, poroča o tem arhijerejskemu sinodu in predlaga imenovanje in odpušcanje učnega osebja. Vrhovno nadzorstvo pa ima tudi nad temi šolami minister prosvete.

Iz pestre policijske kronike

Drzna tatvina. — Napad v baraki. — Z doma pobegnil. — Oskrbnik, ki je odnesel 2000 Din klubovega denarja. — Zasedovanje nevarnega tatu.

Ljubljana, 23. maja

Železniški uslužbenec Alojz Mahnič, stanujoč v Vodmatu št. 37, je naznanil, da mu je bilo v času od 8. do 22. t. m. ukrajeno iz zaklenjene omare za obleko v spalnici okoli 6000 Din. Izpovedal je, da ima njegova žena Pavla gostilno na račun v Vodmatu, da vodi on računsko zaključke ter nadzira celokupno obratovanje. Zadnji izkupiček je napravil 8. t. m. Od takrat je vsak kupaček v gostilni spravil v leseno kaseto v omari njegove spalnice, ki je bila vedno zaklenjena. Dne 22. t. m. je na podlagi računskih knjig in drugih izplačilnih listin ugotovil, da je v kaseti komaj 1500 Din, namesto okoli 8000 Din. Tatvino je zagrešil tat, ki so mu bile domače razmere dobro znane.

24letni Bosanec Sulejman Sulejmanović, delavec, stanujoč na Glincah, cesta XIII-4, je prijavil, da mu je bil 21. t. m. ukraden iz sobe, kjer spi še osem Bosancev, bankovec za 100 Din. Listnico, iz katere mu je tat ukradel denar, je imel v žepu hlač, ki jih je imel ponoči oblečene. Preiskava pri sostanovalcih je ostala brez uspeha.

Franciška Skufca, delavka, rojena l. 1904 na Alzaškem, pristojna v Šmartno pri Litiji, stanujoča v Ljubljani na Poljanski cesti št. 54, je včeraj okoli 6. popoldne sedela na klopi in Ambroževem trgu ter jokaje potožila stražniku, da ima hude bolečine v želodcu in da tudi močno krvavi. Stražnik je pozval rešilni voz, ki je Skufcevo odpeljal v splošno bolnico.

Marijo Starotovo, ženo mizarja, stanujočo v baraki na Friškovecu, je napadel ob 6. zvečer v veži, ko je zajemala vodo, neki R. in jo vrzel na dvorišču, kamor je zbežala, na tla ter jo lahko telesno poškodoval. Proti napadalcu je uvedeno postopanje.

Stanko Podlesnik, rojen l. 1913 v Rožni dolini, stanujoč istotam, cesta VI. čevljarski vajenec, je 16. t. m. ob 7. zvečer z doma neznanu kam pobegnil. Pogrešane je velike močne postave, plavih las, velikega orlovskega nosu, pod katerim ima brazgotino. Oblečen je bil v svetlosiv suknjič, lahke hlače ter je nosil visoke do pod

kolen segajoče čevlje na zadrzo in karistato športno čepico.

Kriminalni oddelek je prejel poleg tega še naslednje prijave. Viktor Smolnikar, rojen l. 1898 v Lokah, sedlarski pomočnik, brez posla in stalnega bivališča, je v noči od 15. na 16. t. m. vlomil skozi okno v hišo posestnika Jakoba Poljanška na Selu, občina Podhrška in odnesel 1 zlato verižico, 1 srebrno verižico z obeskom, 230 Din gotovine in še več drugih stvari v skupni vrednosti 848 Din.

Anton Pischinger, roj. l. 1900 v Cigovnici, pristojen v občini Ritozani, srez Maribor, oženjen, pek, stanujoč v Janca Trdinovi ul. št. 2, je kot oskrbnik igrišča SK »Ilirije« odnesel 2000 Din klubovega denarja ter neznanu kam pobegnil.

Orožniška postaja v Kranju je 16. t. m. zaplenila posestniku Janezu iz Hrastia št. 19, moško kolo, ki ga je kupil lani od zlozlasnega tatu Josipa Oblaka iz Trbovlj. Kolo je črno pleskano, že precej obrabljeno.

21-letni Božidar Djorič, rodom iz sela Mihajlovce v kruševaški oblasti, je izvršil več drznih tatvin. V noči od 17. na 18. decembra lani je v družbi svojih tovarišev izvršil razbojništvo nad Čedomirom Prokičem iz Zabojnice in neznanu kam pobegnil. Djorič je srednje postave, suh, podolgastega obraza, sivih oči, rjavih las, dolgega nosu, ima na levi nozi pod kolonom brazgotino in se izdaja za Milosava Petroviča.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.885, Berlin 13.545, Bruselj 7.9014, Budimpešta 9.926, Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 7.9795 do 8.0095 (7.9945), London 276.11, Newyork 56.73—56.93 (56.83), Pariz 222.41, Praga 168.04—168.84 (168.44), Trst 287.89.

Effekt: Celjska 158 d., Ljubljanska kreditna 123 zaklj., Prastrediona 850 d., Kreditni 170 d., Veče 123 d., Ruše 230—240, Strojne 70 d., Stavbna 50 d., Sešir 105 d.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.129, Dunaj 72.96, Budimpešta 90.4250, Berlin 123.58, London 25.1950, Newyork 519.60, Pariz 20.3025, Milan 27.1850, Praga 15.39 in tri osmine.

Prenesen delokrog mestne občine

iz referata načelnika finančnega oddelka g. Ivana Tavčarja na proračunski seji občinskega sveta

Vojaški urad

V prenesenem delokrogu ima mestna občina vzdrževati vojaški urad.

Osebnih in stvarnih stroškov so proračunjeni z 260.818 Din. V vojaškem uradu so zaposleni 3 stalni, 2 pomožna in 4 pogodbeni uradniki ter 1 služa.

Posredovalni urad

Za posredovalni urad je v proračunu predviden znesek 36.044 Din.

V posredovalnem uradu je zaposlen samo en uradnik. Iz statistike je razvidno, da je bilo vloženih v kazenskih in civilno-pravnih zadevah 1574 tožb, oziroma prošnje za posredovanje. Od teh je prišlo pri posredovalnem uradu v razpravo 803 tožbe, od katerih je bilo 716 spornih predmetov poravnanih. Predmeti razprav so bili: različni prestopki radi žaljenja časti, različne denarne terjatve, dalje odškodninske zahteve radi poškodb, neizvršene pogodbe itd.

Poklici prizadetih strank:

A.) V civilno-pravnih 1122 tožbah:

a) med tožitelji je bilo: veletrgovcev 6, drugih trgovcev 59, malih obrtnikov (kosilničarjev, branjev, mesarjev, mizarjev, ključavničarjev, čevljarjev, krojačev, modistik) 102, posestnikov 7, natakarij 10, služkinj 45, delavcev 32, zasebnikov 28.

b) Med toženimi pa je bilo: Državnih uradnikov, uslužbencev in nameščencev-aktivnih in vpokojenih oziroma njih žen in vdov 248, zasebnih uradnikov in njih žen in vdov 190, malih obrtnikov in obrtniških delavcev, oziroma njih žen in vdov 222, navadnih delavcev 164, posestnikov 25, šivilj in modistik 45, drugih vdov (v kolikor

niso štete že v gornjih številkah 346, 190, 222 in 164) 40, služkinj 3, dijakov (akademikov) 5, zasebnikov 180; skupaj 1122.

B.) V kazenskih zadevah (v 482 tožbah):

a) med tožitelji je bilo: Državnih uradnikov 89, zasebnih uradnikov 67, posestnikov in njih žen in vdov 27, zasebnikov in njih žen in vdov 70, trgovcev oziroma njih žen in vdov 40, delavcev (njih žen in vdov) 51, služkinj 15, obrtnikov oziroma njih žen in vdov 100, natakarij 5, šivilj 5, dijakov (akademikov) 7; skupaj 456.

b) med toženimi pa je bilo: Državnih uradnikov 72, zasebnih uradnikov 63, posestnikov in njih žen in vdov 36, zasebnikov 63, trgovcev oziroma njih žen in vdov 29, delavcev oz. njih žen in vdov 70, služkinj 9, obrtnikov in njih delavcev, žen in vdov 124, natakarij 3, šivilj 8, dijakov (akademikov) 10, drugih vdov (razen zori vpoštevanih) 7; skupaj 496.

Skupna števila 476 in 496 presegajo število tožb 452 zato, ker je bilo pri nekaterih tožbah bodisi da več tožnikov, bodisi več tožencev.

Da se občinstvo v vedno večji meri obrača do posredovalnega urada, posebno v civilno-pravnih zadevah se razvidi iz sledečih številkih priglajenih tožb v posameznih letih:

Leta	Civilno	Direktno kaz.	Tožbe
1922	96	102	245
1923	145	146	388
1924	178	153	271
1925	242	154	230
1926	295	134	247
1927	577	168	258
1928	1122	143	309

Zavarujte svoje imetje proti požaru

Zavarovanje ena najvažnejših panog narodnega gospodarstva. — Zavarovanje edino uspešno sredstvo proti elementarnim neizgodbam.

Ljubljana, 23. maja.

V kratki dobi šestih tednov je bilo javljenih kar sedem večjih požarnih nesreč, med temi dve, ki sta zadela prebivalce dveh vasi. Vsako leto se vračajo isti pojavi in skoro vsako leto se ponavljajo po časopisni občini pozivi na pomoč težko prizadetim. Ubogi nesrečniki pa tavajo od vasi do vasi proseči milodarov. Težka je usoda prizadetih in dolžnost naše javnosti je, da pravočasno opozori naše ljudstvo na strašno bedo, kateri hiti nasproti sleherni, ki prebude svoje imetje negotovo usodi. Veliki župan je v svojem pozivu z dne 11. t. m. pravilno opozoril vse posestnike na važnost zavarovanja zoper požar, zlasti pa na dejstvo, da pri tako številnih požarnih neizgodbah ne bodo zadostovale za povrnitev nastale škode niti državne, niti dobrodelne akcije.

Zalibože, mora se ugotoviti, da vlada med našim ljudstvom bodisi v mestu, ali na deželi strašno nasprotno napram zavarovanju proti požaru in so zlasti nekateri kraji Slovenije v tem pogledu tako trdovratni, da so popolnoma nedostopni za zavarovanje. V zavarovalnicah vidijo po večini nekatere iztirjalce nepotrebnih premij, v zastopnikih zavarovalnic same goljufe in prevarante. Zavarovanje se navadno odklanja, češ, saj mi ne boste plačali teža, kar bi moral dobiti itd. Zelo redki so slučaj, da pride stranka sama v zavarovalnico in ponudi zavarovanje. Zavarovalni potniki in zastopniki bi mogli napisati cele romane, kako se mora našemu človeku prijavljati, da se zavaruje in zavarovalnice zopet, koliko stane truda, pisanja in iztirjanja, da plača predpisano premijo.

Vse to so nepravilni pojavi v našem narodnem gospodarstvu in že z ozirom na zadnje velike nesreče je nujno potrebno, da se o zavarovanju več razpravlja v javnosti.

Predvsem je nujno potrebno ugotoviti, da je vsako zavarovanje ena najvažnejših panog našega narodnega gospodarstva. Glavni gospodarski pomen je zapopaden v tem, da onemogoči propad posameznega privatnega gospodarstva, na drugi strani pa pospešuje podjetnost posameznikov ter s tem produktivne moči naroda.

Za vsako privatno gospodarstvo obstaja vedno možnost, da utrpí veliko škodo in s tem zmanjšanje vrednosti in tudi dohodkov. Ogenj uniči hiše, gospodarska poslopja, tovarne, vlomilci izropajo trgovine itd. Vsem to pojavom je skupno to, da je njihov pojav nesiguren, vendar pa možo vsak trenutek. Smrt je usojena vsakemu človeku, nihče pa ne ve ne ure ne dneva in negotovo je, če bo mogel rodbinski oče preskrbeti svojo rodbino s tolikim premoženjem, da ne zapade po njegovi smrti bedi in pomanjkanju. Gotovo je, da ogenj uniči vse, kar doseže, nihče pa ne ve, kdaj ga bo nesreča zadela. Drugi skupni pojav imajo vse te nesreče v tem, da povzročajo potrebne izdatke, za katere ni kritja pri običajnih dohodkih, mnogokrat pa tudi celo premoženje ne zadostuje, da se jih krije, tako da je obstoj gospodarstva ali rodbine ogrožen ali sploh onemogočen.

Jasno je, da išče človek v takih slučajih sredstva, s katerimi se lahko odstrani te nevarnosti. Najbolj enostavno sredstvo obstaja pač v tem, da skuša odstraniti vse, kar bi povzročilo te nevarnosti, kar pa vse skupaj ne zadostuje, ker tudi največja previdnost ne zadrži nesreče, ki nikdar ne počiva. Jasno je torej, da ta sredstva ne zadostujejo, tako da moramo misliti na druga sredstva in ta obstojajo predvsem v tem, da se pripravijo dovoljna sredstva za kritje izdatkov radi nastalih neizgodb. Ta sredstva so predvsem štedenje. Šteti pravočasno,

da imas sredstva v silii. Toda tudi to ne privede do cilja. Ako hoče posestnik štediti ter se odloči vsako leto položiti gotovo vsoto na stran, s katero bi kriji izdatke v slučaju požara, mu to ne pomaga prav nič, ako izbruhne ogenj v času, ko ima prihranjen le majhen del vrednosti posestva.

Vsem tem nedostatom odpora edino zavarovanje. To obstaja v medsebojni pomoči, vsi za enega, eden za vse. Pod zavarovanjem bi torej razumeli preskrbo za neko negotovo in slučajno bodočo potrebo z razdelitvijo slednje na več gospodarstev. Vendar moramo povdariti, da so za narodno gospodarstvo vsi dosedaj nasteti načini velike važnosti in podpirajo eden drugega. Nujno je torej potrebno, da se vedno in povsod uvedejo vsa preventivna sredstva ki naj odvrnejo nesrečo in nujno je potrebno, da se istočasno povsod uvede zavarovanje.

Zavarovanje je vsekakor v današnjih časih velikega gospodarskega in socialnega pomena in dandanes ne bi smelo več biti posestnika, podjetnika, uradnika, delavca itd., ki ne bi bil zavarovan bodisi proti požaru, proti neizgodbam, za življenje itd. Naj nam služi v tem oziru Amerika za vzgled.

V gospodarskem oziru ne pomeni zavarovanje samo ocvanja obstoja lastnega gospodarstva, temveč tudi povečanje veselja do podjetnosti in povečanje realnega in osebnega kredita. Kdo bo danes nudil kredit posestniku, katerega poslopje ni zavarovano proti požaru? Kdo bo nudil kredit trgovcu, katerega zaloga ni zavarovana proti požaru itd.

V socialnem oziru je zavarovanje važno zato, ker onemogoči popolno socialno uničenje prizadete osebe ali rodbine.

Rodbina, katere hiša je pogorela, lahko na podlagi zadostnega zavarovanja popravi vso škodo in ji ni treba beračiti in iskati podpore. Sin, ki študira, lahko nadaljuje študije na podlagi zavarovanja, ako mu oče umre sredi njegovih študij itd.

Iz vsega tega je razvidno, da je zavarovanje ena najvažnejših gospodarskih panog in da so zavarovalnice, ki vršijo to zavarovanje, važne gospodarske ustanove.

Pri nas je bilo zavarovanje pred vojno navezano le na tuje zavarovalne družbe, ki so bile večinoma v nemških ali italijanskih rokah. Zato smo čutili delovanje teh družb zelo malo ali nič. Po prevratu se je položaj spremenil in sedeži vseh zavarovalnih družb morajo biti v naši državi, le nekatero izjeme so dovoljene pod gotovo garancijo. V naši državi deluje sedaj 23 zavarovalnih družb, ki so združene v Savezu zavarovalnic v Beogradu. Da se onemogoči vsaka nesolidna konkurenca ter da se povzdigne ugled zavarovanja, regulira Savez predvsem tarifno vprašanje zavarovanja ter je dosezel v tem oziru zelo lepe in hvalevredne uspehe. Skoró v vseh panogah zavarovanja, zlasti pa v požarnem, so uvedene povsem enotne premije, tako da se zavarovane ne bati, da bi jih ta ali ona zavarovalnica izrabljala.

Pri nas v Sloveniji je vse zavarovanje urejeno po zakonu, ki točno določa dolžnosti zavarovalnic in zavarovancev in je vsako izrabljanje zavarovancev izključeno. Med našim ljudstvom vlada največje nezaupanje napram zavarovalnicam radi cenitve požarnih škod. Toda to nezaupanje je popolnoma neupravičeno, ker ravno glede odškodnine veljajo strogi predpisi zakoná in zavarovalnih pogojev, ki zavarovance popolno zaščito in nobena zavarovalnica ne bo danes tvegala tožbe radi nepravilne cenitve. Večjo pozornost pa morajo zavarovanci posvečati pri sestavi tožadnih zavarovalnih ponudb, ki tvorijo podlogo za

nadaljnjo postopanje. Predvsem pa se morajo zavarovanci zavedati, da zavarujejo svoje imetje za pravo vrednost in ne samo za delno vrednost, pa tudi ne za navdrednost, ki se v nobenem slučaju ne izplača. Vse to je torej dovolj jasen dokaz, da se vsakó lahko s popolnim zaupanjem obrača h katerikoli zavarovalnici, ker je

lahko brez skrbi, da bo v slučaju vsake škode njegova zadeva ugodno in pravilno rešena. Da se ne dogode v bodoče tako žalostni slučaj, da propade skoro céja vas, naj vplivajo vsi uradi in tudi vsa županstva na posestnike, da se takó pravilno zavarujejo, kar bo v korist vseh.

Potegavščina konjskega trgovca Jožeta

Pismo, ki je postalo zanj tako usodno, da je moral plačati šimelna in utrpel več tisoč dinarjev za pravne stroške.

Naši podeželski sejmji so bili že od nekaj dobro obiskani. Na njih se pogosto pripetijo kakšne zabavne, kar kroži potem od ust do ust kakor naslednja zgodbičica, ki se je nedavno pripetila v našem industrijskem kraju ter je prišla na ušesa tudi našemu reporterju:

Mladi in nezkušen Zane iz H. je prignjal na sejem dve iskra šimelčka, da ju zamenja, stari navihanec Jože pa nasproti njega dve precej stari kobilici. Kakor običajno, je hvalil na vse pretega svojo robo, češ da kobilici, ki jima ni enakih vse znata, samo govoriti ne. Med Zanetom in Jožetom so se začela pogajanja, katerih zaključek je bil, da je izročil Zane Jožetu mladega šimelčka in povrh še 1300 Din, Jože pa Zanetu staro, v vseh členkih škripajočo kobilico.

Sedaj pa, bog daj srečo in sv. Anton, pa haid na likof v gostilno! si je Jože zadovoljno mel roke. Čeprav je Zaneta dober nasamaril, m uše ni bilo dosti, ker nekaj dni je pisal Zanetu pismo, da je prodal njegovega šimelčka, da pa mu ga je kupec vrnil že naslednjega dne, češ da kobilček noče voziti. Naj pride Zane v dveh dneh ponj, oziroma mu naj pošlje še 500 Din, sicer bo kupčijo sodniško razveljavil.

Ker ni bil naš Zane nič kaj zadovoljen s kobilico, ki je bila vsak dan manj živila — baje nekateri mešetarji konje, ki jih šočajo prignati na sejem, že vse teden po preji pretepaio, da se na seimu že boje, ko šviga bič po zraku in da odletavajo kot mlada žrebeta — ni Zane dolgo premišljal, kaj mu je storiti. Vrgel je sedlo na kobilico pa haid v Š.

Težko je popisati kako presenečen je bil Jože, ko je prigljal Zane na kobilici pred njegov hlev. S širokimi pleči je zaribarikalil vhod v hlev ter ni pustil živčinka vanj. Po kratkem prerakanju je Zane pošiljal Jožeta od vrat, privezal utrujeno kobilico k praznim jaslom in jo razsedal. Toda kaj sedaj? Jože nima šimelna, prodal ga je v Avstrijo, odkoder mu ga seveda niso vrnil.

Zane jo je sedlom na rami mahnil na dobro ura oddaljeno postajo, ter si poiskal

okrepčila v bližnji restavraciji. A glej ga spaka! Komaj si je naročil kosilce, sta že pridirjala v galopu Jože in njegov sin z vozom, v katerega je bila vprežena vrtna kobilica. Iskala sta ga že na postaji, ker ga pa tam nista našli, sta prišla ponj v restavracijo.

Jože je sprva precej kulantno pomislil kobilico, češ če je ne odiraš noči, ti jo bo jutri prignal na dom moj gonjač. Toda Zane se ni dal ugnati — zahteval je svojega šimelna. Ko je Jože uvidel, da tako ne pólde, je zahteval od Zaneta, naj mu da potni list kobilice. Zane je radevolje sezgel po denarnici, da bi mu dal omenjeni list, v tem hipu pa je zgrabil Jože njemu tako dobro znano pismo, v katerem je pisal, naj pride po beica, ter je hotel odnesti pete. Vnel se je pretep, ki se je končal šele, ko je natakarija opozorila Zaneta, da je njegov vlak tu.

Naslednjega dne popoldne je zares prignjal neznan gonjač kobilico na Zanetov dom. Zaneta ni bilo doma, zato je tem slabše naletel, ker ima pri hiši kar štiri ženske, ki mu nikakor niso dovolile, da bi postavil kobilico v hlev. Hočeš nočeš je moral gonjač oditi, preklinjajoč ženske spol. Oddal je kobilico pri bližnjem posestniku v hlev, sam se je pa odpeljal v Š., da poroča Jožetu o svojem neuspehu.

Drugo jutro je prišel z gonjačem sam gazda Jože, toda le k posestniku, pri katerem je bila kobilica — k Zanetu se ni upal. Dvakrat je poslal ponj, naj se potrdi od njega, da se bosta pomenila radi kobilice, a Zane se ni dal omečati. Zadevo je namreč odstopil sodišču. Jožetu ni torej preostajalo nič drugega, nego da se je napotil k Zanetovemu odvjetniku.

Zaključek usodne kupčije je bil ta, da je Jože plačal Zanetu šimelna in onih 1300 dinarjev, nadalje Zanetove stroške v Š., njegovega odvjetnika ter vse sodne stroške, vse skupaj še za enega konjička. Vse to je pomenilo za Jožeta kot privilegiranega konjskega trgovca nesmrtna blažaja. »Gromska strela!« je dejal. »40 let se antlam s konji, pa me še ni nikdar noben toč v sveto mešo dal kot ta smešni fantalin!«

Sokol

Sokol-obrtnik obrtnikom

Svojim tovarišem obrtnikom želim povedati življenjsko resnico kot sem jo preživljal sam na lastni osebi.

Mlad 16-letni vajenec sem bil pred vojno. Moj gospodar se zame ni dosti brigal, kako stanujem, kakšna je moja tovaršija, kaj počnem v prostem času. Zgodaj sem moral biti pri delu; trda je bila doba mojega vajeništva.

Bolj po naključju kot premišljeno sem prišel v družbo mladih sokolskih naraščajnikov, ki so me povabili v telovadnico na Ledini v Ljubljani. Prvi vtis ni bil ugoden: večer za večerom, točno ob uri nastop v vrste, točno ob četrturah izmena orodja — proste vaje, točno ob gotovem času konec in razhod. Prišel sem prepozno, že sem se moral opravičiti. Vse to mi je začeloma presedalo, polagoma pa sem uvidel, da ima točnost in strogot svoj zmisel in vrednost.

Vaditelj nam je pred razhodom običajno povedal nekaj kratkih sokolskih besed, nam naročil, da gremo takoj in naravnost k počitku, da se povsod dostojno vedemo itd. Drugo uro nam je posebej razložil naše dolžnosti napram gospodarjem — delodajalcem nas bodril za strokovno poklicno izobrazbo, opozarjal na dolžnost hvaležnosti napram staršem itd. Vedno smo slišali kaj novega, ampak ne v obliki šolskih ali cerkvenih pridig, temveč tako kot govori dober tovariš tovarišu. Mnogo je zaleglo. Iz divjakov smo postali ljudje, ki pričnanje je razumevati red, disciplino, zvezo med telesom in duhom, med telesnim in moralnim zdravjem, razumevali smo potrebo urejenega sožitja različnih stanov in različnih skupin, ki jih različna, navidežno nasprotujoča korist, loči in žene v medsebojno borbo. Dobili smo zavest, da postajamo občani, državljani, člani širše narodne in človeške družbe.

Delali smo izlete v narodo. Nadzorstveni vodnik nam je vzbujal čut za prirodne lepote, smisel za poznavanje ljudskih običajev, znamenitejših krajev, naših gora, spomenikov, zgodovinskih dogodkov — obenem pa čut za svobodo. Lepo je bilo, rad in v hvaležnosti se spominjam naših vodnikov in starejših bratov Sokola L. B., St., Ru., Go., Di., Pa. itd., ki so ertvovali mnogo ur in večerov za nas, da bi iz nas napravili dobre zdrave ljudi, da bi iz nas napravili ravno v letih najbolj naglega razvoja dobre Sokole, obenem pa dobre pomočnike in sinove.

Še pred izbruhom svetovne vojne sem odšel v Združene države Severne Amerike — v deželo svobode kot sem vedno sanjal o njej. Imel sem občutek, da so doma zame prožke razmere, da je naš narod zaslužniji, da tam v polni meri razvijem svoje moči. Ne morem se pritoževati, mnogo sem videl, veliko sem se naučil, posebno iz svoje stroke, ko sem opazoval in bil uslužen v svetovnih velpodjetjih. V praksi sem spoznal in občutil na sebi velike vrednosti sokolske vzgoje. Bil sem zdrav in krepek, rad

sem delal, disciplina je bila bistvena sestavina moje notranjosti, poštenost in moralna sta mi gladiji pot. Povsod so me imeli radi.

Izbruhnila je vojna. Videl sem gigantsko borbo dveh svetov. Moje simpatije so bile tam, kjer je bila zastopana borba za svobodo proti tiraniji, kjer so se bojevali šibkejši proti premočnemu, kjer so bila zapopadna načela ljudskosti in demokracije proti ošabni, vse prezirajoči Prusiji. Zopet me je gnala sokolska nacionalna zavest. Bil sem edini Slovenec v močni vojni ekspediciji preko morja iz Amerike v Evropo na francosko bojišče. Vojskoval sem se kot prostovoljec mnogo, mnogo mesecev v severni Franciji. Vedel sem, za kaj trpim, da so žrtve vredne velikih namenov. Podlogo za razumevanje in trpljenje, za lahko fizično in duševno prenašanje vojnih naporov in prizorov grozovitosti sem črpal iz sokolske vzgoje. Ta mi je dajala moralno moč.

Vse je srečno končalo. Danes sem samostojen obrtnik, delam, se trudim, moj duh je pa ostal isti kot nekaj. Imam 15 vajencev in pomočnikov, vem kaj je njihova dolžnost, vem pa tudi, kaj je moja dolžnost do njih. Dragi tovariši, iz nehogljenca, dosti zapučenega sem postal — rečem Vam iskreno — največ potom resne sokolske vzgoje, s pomočjo Sokolov-vodnikov Sokola I. to, kar sem danes. Nekaj pa zahtevam od vajencev in pomočnikov, to je, da hodijo v Sokola, da se poslužujejo vseh duševno-prosvetnih dobrin, ki jih nudi Sokol, da do gotove starostne dobe tudi redno telovadijo. Kdor tega ne dela, ne more biti v moji službi, ker se taki ljudje, kot kaže izkušnja, radi moralno pogube, uničujejo sebe in oskudujejo gospodarja.

Zakaj sem to napisal za tovarševobrnike. Vas se tiče, gre za Vaš stan in za Vaš osebni dobrobit. Zemenó se za različni stovski organizacijami, za centralo vseh obrtnih strok — tudi to mora biti — ampak najbolj važno pa pozabljamo: skrbimo za moralno in strokovno dobro vzgojen naraščaj, v katerem bo živila zavest potrebe o sožitju gospodarja in vajenca, gospodarja in pomočnika. Vi tarnate gospe o strašnih pojavih (tatvine, goljufije, delomrčnosti, sabotaže, komunizma itd.), ne brigamo pa se za to, da bi dali našemu obrtnemu naraščaju boljšo in pravo smer vzgoje, izobrazbe, mišljenja. Obvarujte ga v prostem času pogubne ulice, dajte ga pod okrilje moralne varnosti. —ik.

Beležnica

KOLEDNAR

Danes: Četrtek, dne 23. maja 1929. Kataličani: Dežiderij. Pravoslavni, dne 10. maja 1929, Milorad.

DANŠNJE PRIREDITVE.

Opera: Zaprtó.
Drama: Modri ošček Miško, mladinska predstava. Izvén.
Kino Matice: Bodiljkavé žec, Pola Negri.
Kino Ideal: Venera v traku.
DEŽURNE LEKARNE.
Danes: Sušnik, Marjini trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Naše meščanske šole na velesjemu

Blíža se 10-letnica ustanovitve prve slovenske meščanske šole v ljubljanski in mariborski oblasti. Ustanovitve slovenske meščanske šole je za nas Slovence velikega pomena, ki ga bomo šele prav spoznali tedaj, ko pride vodstvo življenja v roke obrtnikov, trgovcev, kmetovalcev in delavcev, ki so se šolali v meščanskih šolah. Dostikrat slišimo očitek in trditve: »En, povsod so Čehi, kamorkoli pogledas, jih srečamo in povsod na vodilnih mestih.« Res je, res pa je tudi, da jim je to prednost dala vsilja izobrazba, ki so jo dobili ravno v meščanskih šolah. Koliko jih imajo danes? Na približno toliko prebivalstva, kakor ga šteje naša država, imajo 1800 meščanskih šol. In koliko jih imamo mi? Na glas si tega skoró ne upamo povedati, vendar naj se nihče ne ustraši, če izdamo veliko šramoto, da jih imamo v celii državi samo 150, od teh jih je 37 v Sloveniji in med temi je 28 državnih, 9 pa zasebnih.

Jubilej prve desetletnice obstoja so sklenile vse slovenske meščanske šole praznovati tako, kakor zasluži tak izreden dogodek. Na ljubljanskem velesjemu bo v paviljonu »K« velika razstava šolskih izdelkov, ki bo pokazala najširši javnosti delo, ki ga vrši šola za čimvečje in smotnejše vzojio trgovskega, obrtnega, kmetijskega in industrijskega naraščaja, ki naj v drugem desetletju dvigne gospodarsko moč našega naroda v vseh panogah javnega življenja in udeleštvovanja. Ob tej priliki bo izdan obširen Almanah s poučnimi članki o pomenu in namenu meščanske šole pri nas in drugod, posebno med brati Čehi. Almanah so spisali naši najodličnejši poznavalci meščanske šole in bo zanimal vsakogar. Kot zaključek velesemske razstave pa bo prireditev dveh velikih šolskih akademij v veliki dvorani hotela »Union«, kjer bodo sodelovali vse v najbližji okolici ljubljane se nahajajoče meščanske šole. Slišali bomo deklaracije, petje, orkester, videli različne rajalne in telovadne nastope ter dobili na ta način vpogled v moderne šolske delavnice. Ze danes opozarjamo na to izredno zanimivo prireditve, ki bo prva te vrste.

Tekmovalno streljanje SLD

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani je priredilo o binkoštnih praznikih VI. tekmovalno streljanje na vojaškem strelišču pod pokroviteljstvom komandanta dravske divizijske oblasti g. generala Sava Tripkovića.

Prireditve, ki je pod spretnim vodstvom g. majorja Marka Nikolčiča ter g. Vilka Turka najlepše izpadla, so počastili s svojo prisotnostjo g. general Sava Tripkovič, g. veliki župan dr. Vodopivec, g. dr. Mijutin Zarnik kot zastopnik mesta Ljubljana, mnogo oficirjev in odlični zastopniki naše javnosti.

Pri tekmi, katere so se udeležili tekmovalci iz ljubljane oz. Slovenije, Zagreba in Maribora so bili doseženi sledeči rezultati:

Kot strellec - mojster je izšel iz vojaškega streljanja g. poročnik 40. pp. Ganovič Djordje.

Njemu so sledili g. Gorup Anton, Zagreb, Rebernik Fran, Ljubljana, Malenček Josip, Ljubljana, Solanec Marko, Zagreb, podnarednik Cirjak Mile 44. pp., kaplar 40. pp. Velimirovič Milan, narednik 40. pp. Harmel Milan, Bornik Alfred, Ljubljana, podnarednik 40. pp. Uzelac Stanko, Rebernik Lado, Ljubljana, podnar. Stepanovič Jovo, inž. Vražič Ivan, Zagreb, Pavel Steie, Ljubljana, ter podnar. Šupič Vukosa 40. pp.

Prehodno darilo in naslov strelskega mojstra si je priboril g. Albin Štrler iz Ljubljane.

Na posameznih tarčah: I. Gorup Anton, Zagreb, I. Iginjaloč Zlatosod: 1. Gorup Anton, Zagreb, 2. Selanec Marko, Zagreb, inž. Vražič Ivan, Zagreb.

»Srnjak«. 1. Vidmar Franc, Kamnik, 2. Štrler Albin, Ljubljana, 3. Bakarič Leo, Ljubljana.

»Ostrostrelski«. 1. Kurzhailer Hans, Domžale, 2. Bakarič Gvido, Ljubljana.

»Malokaliberski«. 1. Gorup Katarina, Zagreb, 2. Baljč Bogomir, Ljubljana, 3. inž. Selanec Marko, Zagreb, 4. Bakarič Gvido, Ljubljana.

»Divji lovec«. 1. Gorup Anton, Zagreb, 2. Štrler Albin, Ljubljana, 3. Štrler Albin, Ljubljana.

»Lovska«. 1. Štrler Albin, Ljubljana, 2. Kurzhailer Hans, Domžale, 3. Dobrila Peter, Ljubljana.

»Zajec«. 1. Selanec Marko, Zagreb, 2. Steiner poide, Ljubljana, 3. Vidmar Franc, Kamnik, 4. Potokar Adolf, Ljubljana.

»Golob«. 1. Steie Pavel, Ljubljana, 2. Selanec Marko, Zagreb, 3. Rebernik Franc, Ljubljana, 4. Steiner Poide, Ljubljana.

»Bežiči jelen«. 1. Malenček Josip, Ljubljana, 2. dr. Eberl Erak, Ljubljana, 3. Lapajne Juri.

Radioprogram

Četrtek, 23. maja: 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Jonny Iszaband. 18: Antologija slovenske lirike, ravatelj Bratina. 18.30: O modernih sprejemnih radio-aparatih. Predavanje v nemškem jeziku, inž. Nikolaj Elitz. 19: Čekšina, g. Novak. 18.30: Kinsaver: Podzemni svet okrog Černekovega jezera. 20: Baladni večer, izvaja Radio-orkester. Vmesne speve poje g. Marjan Rus. 22: Časovna napoved in poročila.

Petek, 24. maja: 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18: II. versovila, vsesil prof. dr. Erlich. 18.30: O gospodinstvu, gđc. C. Krekova. 19: Francoščina, dr. Leben. 19.30: Iz glasbenega sveta, dr. Vuencik. 20: Večer hrvatske glasbe, izvaja Radio-orkester. Vmesne speve poje g. Mila Wohin in Slov. akad. oktet. 22: Časovna napoved in poročila.

Sobota, 25. maja: 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glas

Ljubljanskega Sokola

Javna telovadba

bo v nedeljo 26. t. m. ob 1/4 pop. na letnem telovadišču pod Tivoljem. Po telovadbi otrokove otroškega igrišča.

Nogavice, najtrajnejše, zato najcenejše

Advertisement for Schichto soap. It features two roosters, one on the left and one on the right, both facing right. In the center, there is a box of Schichto soap with the text 'Schichtova ženska mila' and 'terpentinovo milo'. Above the box, it says 'ZVEČER za namakanje' and 'ZJUTRAJ za izkuhavanje'. Below the box, it says 'pa je pranje gotovo!'. The Schichto logo is also present in the bottom right corner.

Dnevne vesti.

Z naše univerze. Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani razpisuje za kemijski inštitut mesto asistenta s pravicami uradnika I. kategorije. Prošnje je treba vložiti do 30. junija.

Napredovanja v šumarski službi. Imenovani so za šumarske nadsvetnike I. kategorije 4. skupine Josip Levničar pri direkciji šum v Ljubljani in Grbec Ivan pri direkciji šum v Sarajevu; za šumarske nadsvetnike I. kategorije 5. skupine Jenčič Franc pri sreskem poglavarju v Kočevju, Kosjek Radoslav, šef šumarske uprave v Kostanjevici, Sulgaj Franjo pri sreskem poglavarju v Novem mestu, Kraut Igo pri sreskem poglavarju v Kranju, Lampe Franjo pri velikem županu v Mariboru, Ružič Ante pri sreskem poglavarju v Mariboru, Hrčič Gustav pri sreskem poglavarju v Murski Soboti, Skrllec Peter pri šumarski upravi v Kloštru-Ivaniču, Božič Cvetko, šef šumarske uprave na Bledu; za šumarske svetnike I. kategorije 6. skupine Novak Viktor pri sreskem poglavarju v Ljubljani, Rus Alojzij, šef šumarske uprave v Boh. Bistrici in Miklavčič Franjo, šef šumarske uprave v Kranjski gori; v višjo skupino 60 pomaknjeni šumarska inženjerja Celjan Dominik pri sreskem poglavarju v Krškem in Lončar Milutin, šef šumarske uprave v Kumanovci ter šumarsko-inženjski asistent Dimnik Ciril pri direkciji šum v Ljubljani.

Iz sodne službe. V višjo skupino je pomaknjen tajnik pri državnem pravdništvu v Ljubljani dr. Ivan Kavac.

Novi rudarski inženjerji. Diplomski izpit na rudarskem oddelku ljubljanske univerze so položili Oskar Hübner iz Sarajeva, Georgij Kondratov iz Rusije in Vladimir Meichsner iz Splita. — Cestitamo!

Vojno ujetništvo in vojaška službena doba. Glede štetja v službeno dobo onega časa, ki ga je prebil državni namestenev v vojnem ujetništvu, je izdalo ministertvo pojasnilo, ki pravi: Če pade vojni obvezanec v ujetništvo, ne izgubi s tem lastnosti vojnega obvezanca, ampak je ves čas ujetništva vojak in je potrjen vsem vojaškim dolžnostim in vsem vojnim predpisom. Po tem kakem je čas, ki ga vojak preživi v ujetništvu, povsem čas njegove vojaške službe. Zato se računajo v pokojnino kot vojna leta: 1914., 1915., 1916., 1917., 1918., 1919. in 1920. leto. To pojasnilo ne velja samo za vojne ujetnike, temveč tudi za druge vojaške, ki so se pozneje udeleževali bojev za osvoboditev Koroske.

Vrednostna pisma v prometu z inozemstvom. Uradno se običnostno opozarja, da je izvoz gotovine še vedno pod nadzorstvom finančnega ministra. Zato morajo pošiljatelji teh pisem za vsako pošiljko izročiti pošti izjavo (jamstvo), da vsebina v efektivnih novčanicah ne presega 3000 Din. Tudi ne sme biti pošiljatelj na dan oddani pošti v odpravo več vrednostnih pisem za inozemstvo.

Opozorilo našim uvoznim in izvoznim trgovcem. G. Kristijan Gunther je predaval pred kratkim v Haagu in Rotterdamu o naši domovini. Naš honorarni konzul v Rotterdamu H. N. van Dam je pri tej priliki sklenil osnovati konzorcij za eksploatacijo naših železnic v naši državi. Ker je g. van Dam zelo bogat mož, solastnik najstarejše privatne zavarovalne družbe v Rotterdamu in ker ima zelo obširne trgovske zveze, je mnogo izgledov, da bi se mogle poslovne zveze dobro razviti. Naše uvozne in izvozne trgovske zveze, da stopijo z njim v tozadnevne stike. G. Dam stanuje: Rotterdam, Korte Wijnbrugstrat 2 in razume med drugim tudi slovensko.

Novinarske legitimacije. Uprava ljubljanskega velesjema je naročila vsem svojim organom, da imajo novinarji, ki se izkažejo s predpisano legitimacijo Novinarskega združenja, vsak čas prost vstop v vse velesjemske prostore. Zato velesjemske ravnatelje letos redakcijam ne bo pošiljalo velesjemskih legitimacij, ker zastopujejo novinarske.

Poštna hranilnica kraljevine SHS uvede s 1. junijem mednarodni virmanski promet s Švedsko preko virmanskega in čekovskega zavoda v Stockholmu. Za ta nakazila veljajo isti pogoji, kot za nakazila v ostale države. Podrobna pojasnila glede mednarodnega izplačilnega in virmanskega prometa daje brezplačno podružnica Poštne hranilnice v Ljubljani.

Oddaja zakupa kolodvorskega buffeta na postaji Velenje se bo vršila potom licitacije 12. junija pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Razid društva. Skupina tvorniškega delavstva pri Sv. Lovrencu na Pohorju se je razšla.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni list št. 53. z dne 22. t. m. objavlja pravilnik o sprejemnih radio-aparatih za privatno uporabo.

Brezposelnost v naši državi. Centralni odbor za posredovanje dela objavlja statistične podatke o brezposelnosti v naši državi. Od lanskega leta je ostalo 4807 brezposelnih delavcev in 1025 delavk. V prvem četrtletju letošnjega leta je iskalo dela 37.599 moških in 4682 žensk. Delo je bilo na razpolago 8750 moškim in 1600 ženskam. Borze dela so posredovale za 5028 moških in 1102 ženske. Odpadlo je 9279 moških in 1398 žensk, odpadlo pa za 17.775 moških in 1500 žensk. Koncem četrtletja je ostalo prijavljenih brezposelnih delavcev 10.824, delavk pa 1529.

Dr. POGAČNIK

1032

primarij za ušesne, nosne in vratne bolezni, ordinira zopet redno.

Primorci, Jugoslovci! Izšla je 6. številka »Primorskega Glasca« za zanimivo vsebino o življenju naših rojakov onstran meje. List se prodaja v vseh glavnih trafikah in v Ljubljani ter v trafikah Bel in Sax v Mariboru. Naročila sprejema Založba »Jug« v Ljubljani, Selenburgova ul. 7-II.

Uprava »Društva za zračni promet d. d.«, Beograd, je sklenila na svoji zadnji seji — po odobrenju komande vazduhoplovstva v Petrovaradinu, dovoliti obiskovalcem ljubljanskega velesjema polovično vozno na družinskih avijonih od 29. maja do 10. junija. Velesjem se vrši od 30. maja do 9. junija t. l. Potniki kupijo do Zagreba celozvojni listek za 600 Din in se potem vrnejo s tem listkom v Beograd, ako bo vojni listek žigosan od ljubljanskega velesjema.

Kubanski kozaki odhajajo iz naše države. Te dni zapuste našo državo kubanski kozaki, ki so preživeli v Jugoslaviji skoro 9 let pod vodstvom generala Pavlička. Pogajali so se z republiko Peru, ki jim je dala na razpolago večji kompleks zemljišča, tako da se bodo lahko pečali s poljedelstvom. Vsak neozhejen kozak dobi 10. oženjen pa 30 ha zemljišča z vsem potrebnim kmetijskim orodjem pod pogolem, da bo odračunal državi vsako leto 10% svojih dohodkov. S prvim transportom se odpelje v Peru 200 kubanskih kozakov.

Obiskovalcem ljubljanskega velesjema, ki traja od 30. maja do 9. junija, je dovoljena na parobrodih Jadranske in Dubrovačke plovidbe ugodnost, da se lahko z voznico karto nižjega razreda vozijo v višjem razredu. Na parnikih parobrodne družbe »Boka« pa imajo 50% popust. Te ugodnosti daje samo seljska legitimacija od 20. maja do 20. junija.

Pohištvo na letošnjem velesjemu. Na letošnjem ljubljanskem velesjemu bo zopet zastopano naše pohištveno mizarstvo v širšem obsegu. Pohištveni mizarji iz Ljubljane, št. Vida in Vižmarjev bodo imeli priliko pokazati svoje zmožnosti in napredovanje v izdelovanju pohištvenega mizarstva, kakor: v raznih interierih, oblikah arhitekture, tehniško konstruktivnem izdelovanju, kombiniranju lesa in lužila itd. Razstava bo nudila vsakomur možnost, da zadosti vsem svojim zahtevam na polju umetnosti in solidnosti, ker bo razstavljeno blago po kvaliteti prvovrstno, cene pa priznane vseskozi konkurenčne. Opozarja se torej, da vsak obiskovalec letošnjega pomladanskega velesjema porabi to priliko in si temeljito ogleda pohištveno razstavo v paviljonu »E«.

Ciril Metodova podružnica v Rogoški Slatini je nakazala Družbi 1206.50 Din kot štiti dohodek kegljaškega večera. Iskrena hvala! 329-n

Kako pridem k filmu? Je naslov listne, ilustrirane brošure, ki v poljudnem tonu razpravlja o gornjem vprašanju. Brošura se naroča v Matični knjižarni in stane 6 Din.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nekoliko oblačno in topleje vreme. Za večeraj je bilo po večini krajev naše države deloma oblačno, v Mariboru in v Beogradu pa tudi deževno. Lepo vreme so imeli samo v Splitu. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 28, v Skoplju 24, v Zagrebu 23, v Beogradu 22, v Ljubljani in Mariboru 21 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.7 mm, temperatura je znašala 10 stopinj. Barometer je nekoliko padel, kar priča, da se nam obeta še nekaj dni nestanovitno vreme.

Oče zakal sina v spanju. Iz Zlatarija poročajo, da je živel v Veternički gori Al. Gorski s svojim sinom Franom, ki je imel

že družino, ženo in troje otrok. Odkar se je Fran oženil, je bil z očetom sprt. Večkrat sta se prepirala in tudi stepla. Fran je bil siromašen kmet in je delal tudi kot rudar v premogokopu v Golubovci. Predvečerašnjim se je vrnil domov zgodaj zjutraj. Imel je nočno delo. Žena mu je pripravila zajtrk. Potem je legel spat, žena je pa odšla na polje. V hiši je ostal samo njegov oče. Ker je bil utrujen, je Franc kmalu trdno zaspal. Oče je med tem stopil vnogovo sobo in mu s sekuro razklal glavo. Nato mu je še zasadi nož v vrat. Sin je bil takoj mrtev. Po vasi se je kmalu raznesla vest o strašnem zločinu 70-letnega očeta. Vaščani so sami prišli morilca ter ga izročili orožnikom.

Umorjenec v slami. Lani meseca novembra sta se napolila potnik Štefan Gojan in njegov tovariš Jože Olah iz Kule v Bajšo. Med potjo je Gojan napadel Olaha s kolom in ga ubil ter truplo skril v bližnji hlev v slamo. Gojan je svoji žrtvi razdrobil lobanjo in odnesel 15 Din, ki jih je imel Olah pri sebi. Svojo razčepano obleko je morilec zamenjal za novo svoje žrtve. Nago truplo so našli naslednji dan v slami ter uvedli preiskavo. Kmalu je bil Gojan aretiran. Predvečerašnjim se je vrnila proti morilcu glavna razprava pred sodiščem v Somboru. Obtoženec je stopil pred sodnike v elegantni modri obleki svoje žrtve. Priznal je zločin, zagovarjal se je pa, da tovariša ni umoril premišljeno. Izjavil je, da je Olah spoznal v Somboru v agenciji Lang, kjer sta oba dobila srečke v razprodajo. Na poti iz Kule v Bajšo sta se baje sprla. Med preprirom je Gojan udaril tovariša s kolom po glavi. Nato ga je ssekel in ga skril v slamo. Sukujo je prodal v Vrbasu ter se napolil v Novi Sad in Beograd. Posledajalcu je rekel, da si je kupil novo obleko z izkupikom pri prodaji srečk. Nekaj dni pozneje je obiskal sestro umorjenega Olaha v Subotici. Ta je spoznala, da nosi bratovo obleko. Gojan ji je rekel, da je obleko kupil od brata, ki je odpotoval iz Zagreba v Ameriko. Ko so našli truplo umorjenega Olaha, je Gojan hotel pobegniti v inozemstvo, pa se mu ni posrečilo.

Grozilno pismo tovarnarju Tesliću. Kakor smo že poročali, je dobil pretekli petek ošiški industrijalec Teslić grozljivo pismo datirano iz Beograda, v katerem je izsiljevalec zahteval, naj v soboto ob 6. uri zjutraj prinese na določen grob na ošiškem pokopališču 333.333.33 Din, sicer bo umorjena njegova žena in njegova dva sinova. Če bo pismo izročil policiji, bo umorjen tudi on. Pismo je bilo pisano v cirilici in podpisano s črkami M. T. K., kakor se podpisujejo macedonske »Trojke«. V soboto sta stražila pokopališče dva detektiva. Natančno ob določeni uri je prišel Teslić in položil na grob zavoj, seveda brez denarja. Uro pozneje je prišel neki delavec in pobral pismo ter ga vtaknil v šep. V naslednjem trenutku sta ga detektiva aretirala. Delavec je priznal, da se piše Gjozje Šešuš in je iz Sombora. Prebival je v Beogradu, kjer je ponaredil državne papirje v vrednosti 50 tisoč Din. Nato je pobežnil v Sisek, kjer je sestavil pismo ter ga poslal v Beograd sestri, ki ga je poslala Tesliću v Sisek. Šešuš je obhodil kot kamnosek veliko sveta in govori sedem jezikov. Zaposlen je bil pri bratih Rimaly v Osijeku, ki so bili tudi aretirani, ker jih je izsiljevalec ovalil kot sokrivce. Šešuš je izjavil, da je bil v veliki denarni zadregi in je hotel na ta način priti do denarja.

Orožnika je umoril. Pred tedni je v madžarski vasi Zamardi ustrelil neki Anton Nagypal madžarskega orožniškega oficirja Florijana Rethija. Morilec je naš državljan iz Sente. Orožniška patrulja je našla Nagypala v družbi s sumljivim neznanecem in je zahtevala, naj se legitimira. Nagypal je pa iztrgal orožniku puško in ustrelil Rethija, ki je patroljo vodil. Okoli 100 orožnikov je zasledovalo morilca, ki je pa pobežnil čez mejo v našo državo. Naše oblasti so ugotovile, da ima morilec sorodnike v Titelu in Petrovošelu. Tu je stražnik Nagypala našel in ga aretirat ter izročil sodišču v Senti. Priznal je, da je usmrtil oficirja, toda v silobranu. Rethi ga je obdeloval brez vzkosa s sabljo, nakar je vzel orožnik puško in oficirja ustrelil. Izvršil je torej dejanje v silobranu. Nagypal je jugoslovski državljan in se še ne ve, če bo izroččen madžarskim oblastem. Dokler se ne reši to vprašanje, bo morilec sedel v zaporih novosadskega sodišča.

Najvažnejša četudi ne najnovejša vest je, da se perilo namoči čez noč v rastlini ŽENSKA HVALA, nato pa se izpere s SCHICHTOVIM TERPENTINOVIM MILIOM. — Varujte se ponaredb!

Fotoaparate kupite najbolje pri FR. P. ZAJEC, optik, Ljubljana, Starl trg 9.

Advertisement for the film 'EROTIKON'. It features a rooster logo and the text 'EROTIKON' in large letters. Below it, it says 'Se za danes podaljšati. Toda to je zadnji dan, ker potem mora film datie. Številna kinopodjetja se trgajo zanj. Triumf prve slovenske filmske igralkice Ljubljankice ITE RINE - IDE KRAVANJA. Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri. Mladini strogo prepovedano. KINO »LJUBLJANSKI DVOR.«

Iz Ljubljane

Koncert »Vinohradskega Hlahola« v Ljubljani. Poročali smo že, da priredi sloveče pevsko društvo »Vinohradsky Hlahol« v Ljubljani v veliki dvorani »Uniona« koncert v soboto 1. junija. Pod vodstvom »Jugoslovensko - češkoslovaške Lige«, je bil sestavljen pripravilni odbor, v katerega so poslala svoje zastopnike društva: »Glasbena Matica«, »Grafika«, »Ljubljana«, »L. Zvon«, »Slavec«, in železničarsko glasbeno društvo »Sloga«. Pripravilni odbor je izbral dva odseka — sprejemni in stanovanjski, ki sta oba že pridno na delu. Stanovanjski so že preskrbeli. Za goste je rezervirani nekaj sob v hotelih, za ostale pa so oskrbljena udobna skupna ležišča, za gospode v areni »Narodnega doma«, za dame pa v »Mladiki«. Češki gostje se pripeljejo iz Maribora na Telovo 30. t. m. zvečer. Na kolodvoru bo svečan sprejem, ki se ga udeležijo vsa pevška društva s svojimi zastavami. Pri sprejemu sodeluje godba železničarskega glasbenega društva »Sloga«. Po sprejemu odkorakajo pevška društva z gosti v sprevedu po Miklošičevi cesti v »Union«. Pri sprevedu svira godba. V petek 31. t. m. prirede pevci izlet na Bled. Ako bo vreme ugodno, si ogledajo Vintgar. Zvečer se vrnejo v Ljubljano, kjer prenoče. V soboto 1. junija si ogledajo Ljubljano in njene znamenitosti, zvečer ob 20. pa prirede koncert v veliki dvorani hotela »Union«. Po koncertu je prijateljski sestanek ravno tam. V nedeljo 2. junija dopoldne bo v isti dvorani brezplačen koncert za šolsko mladino. Prosvetna uprava je ta simpatični zaključek »Vinohradskega Hlahola« z zadoščanjem pozdravila in bo z okrožnico pozvala vse učne zavode, da se mladina udeleži tega koncerta. Češki gostje se nato z opoldanskim brzovlakom vrnejo preko Maribora v domovino.

Predlog o osamosvojitvi mestne elektrarne se na sinočnji seji upravnega odbora mestne elektrarne vobče ni razpravljaval. Predsednik g. Orehek ga je namreč v zadnjem trenutku ostavil z dnevnega reda.

Češkoslovaški pevci v Ljubljani. V soboto, dne 1. junija 1929 koncertira v Ljubljani mešani zbor pevskega društva Hlahol v Pragi, Kr. Vihohrady. Za praškim Hlaholom je Vihohradsky Hlahol najboljšje češko pevsko društvo, ki se je posebno v zadnjih letih v umetniškem oziru zelo visoko povzpelo. Češki pevci koncertirajo po Jugoslaviji od 20. maja dalje in je njihov ljubljanski koncert poslednji koncert v naši državi. Med drugim obiščejo tudi Bled. Natančnejši program objavimo.

Novi in obnovljene zgradbe v Ljubljani. V Levstikovi ulici rase iz tal enonadstropna hiša inž. Vladimirja Šubica. Temeljno zidovje iz betona je skoraj postavljeno. Na stavbišču navožen kupi opeke pa kažejo, da se kmalu prične zidanje visoke prtiližja. Zidarska dela je prevzela Stavbna družba. — Na dvorišču tobačne tvornice je v delu 70 m dolgo, 46 m široko in 6 m visoko poslopje. Zidovje je v grobem dovršeno in se v kratkem prične z ometavanjem. V okenske odprtine pridejo železni okviri. Strešina je vsa železna. Poslopje bo pokrito z eternitom. Vsa dela bodo končana v petih tednih, na kar bo zgradba izročena svojem namenu t. j. za skladišče soli. Ob prvem večjem poslopu tobačne tovarne ob Tržaški je postavljena oder, da bodo hišo pobelili. Za tem poslopijem pridejo na vrsto ostale tvorniške hiše ob Tržaški cesti in kontno še dvorišna poslopja t. j. delavnice in skladišča. Vse beljenje bo trajalo dve leti. — V Erjavčevi ulici se beli in obnavlja vila notarja Hrovata. Okusna obnovitev te vile bo precej povzdignila to ulico.

Zbor Donskih Kozakov, pod vodstvom dirigenta Sergija Jarova koncertira v Ljubljani v ponedeljek, 3. junija v unionski dvorani. Na sporedu so ruske duhovne, umetne in narodne pesmi ter plesi.

Pri javni borzi dela v Ljubljani je iskalo dela v času od 12. do 18. t. m. 1028 moških in 301 ženska. Prostim mest je bilo

197 moških in 14 ženskih, borza je posredovala za 103 moške in 8 žensk, odpotovalo je 9 moških in 1 ženska, odpadlo pa 50 moških brezposelnih.

Molitev za odrešenje in osvobodjenje Rusije. V nedeljo 26. t. m. se bo vršila v pravoslavni kapelici po službi božji svečana molitev pred podobo Peščanske Matere božje za odrešenje in osvobodjenje Rusije izpod jarma zločincev in nasilnikov. O tem se obveščajo vsi ruski emigranti in oni, ki sočustvujejo z njihovo bridko usodo.

Iz Celja

Otvoritev kočne na Donački gori. V nedeljo 26. maja otvori Rogaška podružnica SPD novo kočno na Donački gori. Odhod iz Celja zjutraj ob 7.28 do Rogatca. Od postaje do podvznožja in nazaj prevažata avto po zelo zmerni ceni. Od tam je dobro uro hoda do vrha. Komur čas dopušča, naj se udeleži te slovesnosti, da bo tudi Celje kar najmočnejše zastopano.

Redna seja celjskega mestnega občinskega sveta se vrši v petek 24. maja ob 18. uri zvečer. Glavna točka dnevnega reda je poročilo odseka za mestni avtobusni promet, ki se ga namerava uvesti v najkrajšem času.

Nasilen trubadur. Ključavničar France, ki je star šele 22 let, se je pod vplivom majskega razpoloženja vnel za neko Ančko, ki stanuje nekje sredi mesta. V nedeljo zvečer jo je srečal na pragu hišnih vrat in ji stavil na enostaven nestrmen način ljubezensko ponudbo za nagrado 10 Din. Dekle je razboritega fanta zavrnilo, kar je njega tako razjezilo, da je udaril Ančko po glavi in jo vrzel na tla. Ančka je odnesla iz boja več prask na nogah in umazano nedeljsko obleko, na kateri trpi 100 Din skode, ki jo bo moral nespretni France plačati, obenem pa bo prejel še posebno nagrado za svoje neobičajno trubadurstvo.

Mrzla kopel v Savinji. Neki brivski pomočnik se je v nedeljo tako nasrkal rujne kapljice, da je začel okrog 22. ure poleg kapulnskega mostu v Savinji, iz katere so ga rešili mimoidoči sprehaljci. Do koče premočen je začel na Glavnem trgu razgrajati in je moral svojo težko »barko« zapeljati pod varnim spremstvom v policijski zapor, kjer je ostal do drugega jutra.

Če brivec nenadoma zblazni

V neko nevovrško brivnico je stopil te dni mlad telegrafist Watson. Obesil je čepico na ključku in sedel rekoč: naj ga brivec obrilje. Brivec je stopil k njemu in Watson je takoj opazil, da se mu oči nekam čudno svetijo. Bilo je zgodaj zjutraj in brivnica je bila še prazna. Brivec je začel briti telegrafista, vmes je pa prepreval in mrmljal nekaj, česar Watson ni razumel.

Naenkrat je zarohnel na telegrafista, da mu prereže vrat. Watson je spoznal, da ima opraviti z blaznim brivcem. Sedel je nepremično in v strahu je pričakoval, kdaj izpolni brivec svojo grožnjo. Kar so se odprla vrata in v brivnico je stopil nov gost. Telegrafist je moral napeti vse sile, da ni od veselja zakričal, kajti v zrcalu je zagledal svojega tovariša Deyla. V glavo mu je šinila srečna misel. Z drhtečimi prsti je začel tipkati po mizi Morsejeve znake, s katerimi je tovariša opozoril, da je brivec zblaznel. Deyl je neopazeno odšel in poklical stražnika, ki je blaznega brivca uklenil in odpeljal v umobolnico. Telegrafist Watson je preživljal tako grozne trenutke, da je popolnoma osivel.

VARČEN SIN.

Papa, — vpraša Janezek očeta, — ali boš vesel, če ti prihranim 10 Din? — Seveda bom, toda kako misliš to storiti? — Saj sem že storil. Za dobro sprječevalo si mi obljubil 10 Din, jaz sem pa prinesel slabo.

August Blanche: 40
Na valovih strasti
Roman

— Čuden mož ste, Simon, — je dejal Armand. — V večini primerov ste enako dobrodušni in pogumni, a vendar vas ni sram napasti slabotno žensko. Za velikega falota smatrate onega, ki ščuva psa na slabega človeka, sami pa mirno izročite levjim zobem drugo, enako slabo bitje. Z večjim zločinom hočete kaznovati manjšega. Bogme, ne poznam vas več, dragi Simon.
Beli Medved je zatisnil oči in molčal. Morda so ga besede bivšega učenca zadele v živo.
— Ali se vam ne zdi, da imate na razpolago mnogo lepše sredstvo, da pomirite senco uboge Madelone? — je vprašal Cambon.
Beli Medved je še vedno gledal v tla.
— Kaj, ko bi vam ponudil tako sredstvo? — je nadaljeval Armand.
— In kaj bi bilo s tem sredstvom? — je vprašal Simon in ga pogledal po strani.
— Kaj če bi imel lep načrt za Belega Medveda in še lepši nagrobni spomenik za Madelono?
Beli Medved ga je debelo pogledal.
— Za Madelono? — je ponovil tiho. Simonov glas je bil vedno miren in prijeten. Če je govoril o Madeloni. Tako je bil namreč orjak naučen, ko je bila Madelona še živa.
— Da, — je nadaljeval Armand, — ko sem govoril včeraj z markizo o tej zadevi, je bila takoj pripravljena dati vam deset tisoč frankov, dragi Simon, a poleg tega še pet tisoč za Madelonin nagrobni spomenik.
— Zakaj meni deset tisoč? — je vprašal Beli Medved. — Zakaj ne rajde deset tisoč za nagrobni spomenik, zakaj ne vsega za Madelono?
— To je končno vaša stvar, — je odgovoril Armand, — kajti čim dobite denar, ga lahko porabite, kakor vam drago. Mar ni tako?
— Saj res... za petnajst tisoč bi se dobil krasen nagrobni spomenik. No,

ali si že dobil ta denar, Armandek? Tvoji žepi se mi zde nekam mršavi.
— Nimam ga še, pač pa imam njeno obljubo in...
— Ah tako, samo njeno obljubo, — se je zasmehoval Beli Medved. — Samo njeno obljubo! Ha-ha, Armandek!
— Priznam, ko sem davil vstal, — je nadaljeval Cambon, — nisem mnogo verjel obljubi, ki mi jo je dala včeraj. Poleg tega imam pa še tehten razlog za domnevo, da ostane samo pri obljubi. Toda ko sem se čez dobro uro vrnil iz Bicêtre, kamor sem bil odšel davi, da se snidem z očetom, je tičalo v ključavnici mojih vrat tle pisemce. Cambon je potegnil iz žepa pismo in ga pokazal Belemu Medvedu.
Orjak je radovedno pogledal pismo in segel z okorno roko hitro po njem, kakor da ga hoče sam prečitati.
— Prečitaj mi ga, Armandek, — je dejal in umaknil roko. — Nekam težko mi je čitati to drobno pisavo. Zadnje čase slabo vidim.
»Monsieur Armand Cambon!
Vaš včerajšnji nenaadni odhod je kriv, da se nisva točno domenila o vašem starem prijatelju, ki nedvomno zasluži največje sočutje, kajti, kdo, ki ima srce na pravem mestu, bi ne sočustvoval s tako težko nesrečo in ne storil tega, kar je v njegovih močeh, da olajša gorje? Zato se mi je zdelo potrebno pojasniti vam, da mora biti danes storjeno vse, kar sem včeraj obljubila. Morda se spominjate, da je moja obljuba temeljita na vaši ideji, na vašem nasvetu. In ker sem prepričana, da vi najbolje poznate tega poštenega, dasi nekoliko čudškega moža, se zatekam k vam s prošnjo, da mi pomagate izpolniti obljubo. Lahko sva torej prepričana, da bo z veselim spretjel to, kar storiva zanj, in to veselje bo delilo tudi ona, ki podpisuje te vrstice.«
Prečitaj mi tole še enkrat, Armandek, — je prosil Beli Medved ves srečen.
Armand je ustregel njegovi želji in pripomnil:

— Priznajte, očka Simon, da je malo jastrebov, ki pišejo tako lepo.
— To me je presenetilo, — je priznal Beli Medved. — Torej je tudi med gospodo čast in poštenost.
— In če se omenim, da je tudi obžalovanje...
— Torej ona obžaluje svojo krutost? — ga je prekinil Simon, — torej tudi ona obžaluje usodo uboge Madelone?
— Da, in v dokaz, da obžaluje, imava tu rčno lastnoročno pismo.
— Je na pismu tudi podpisana?
— Ne.
— To je čudno.
Morda ima tehtne razloge, da ne izda svojega imena... to utegne biti dokaz njene mesečične dobrohotnosti.
— Ali si že slišal kaj takega? — je vprašal Beli Medved. — Si že kdaj videl, da bi odlična dama postavila spomenik na grob siromašne perice?
— Kaj takega še nisem videl, dragi Simon.
— Hvala ti, da si jo rešil iz levjih kremlojev, — je dejal Beli Medved. Prijel je Armanda za roko in mu jo prijateljsko stisnil. — Hvala ti, da si me zbil z nog. Morda se ti bo tudi Madelona nekoč zahvalila, kajti rešil si plemenito ženo!
— Plemenito ženo! — je zamrmral Cambon, kajti spomnil se je drugega pisemca, ki ga je imel v drugem žepu. Madelona ji odpusti. — je nadaljeval Beli Medved, — kajti Madelona dobi spomenik na Père-Lachaise... ali je pa sigurno, da bo stal na Père-Lachaise?
— Seveda bo na Père-Lachaise.
— In spomenik bo eden najlepših... imel bo podstavek in visok bo...
— Da boste imeli tudi vi pod njim dovolj prostora, dragi Simon, — je dejal Armand ginitno, kajti Belemu Medvedu so se zalesketale solze v oči.
— Da, in kapelca bo dovolj velika...
— Da boste lahko ob nedeljah sedeli v nji. Saj boste hodili vsako nedeljo z vencem na pokopališče, kaj ne?
— Da, da, na tudi ob delavnikih bom hodil, saj to bo moja edina tolažba.

Zbiranje bolh in stenic je koristno
Ne smejte se zbirateljem mrčesa. — Njihov trud je človeštvu zelo koristen.

Nedavno smo poročali o nekem čudaku, ki je posvetil vse svoje življenje zbiranju bolh in jih zbral toliko, da ima najbogatejšo zbirko te vrste na svetu. So pa tudi ljudje, ki zbirajo stenicje. Navadno zbirajo ljubitelji raznih zbirk stare novce, znamke, metulje itd., in zato se zdi vest o zbiranju stenic in bol na prvi pogled čudna ali celo neverjetna. Če se pa zamislimo v pomen takih zbir, se ne bomo čudili.
Hvala bogu, da se zdaj že mnogi zanimajo za probleme, ki so bili do največjega časa zanemarjeni. Angleški Rotschild je žrtvoval težke tisočake za svojo znamenito zbirko bolh, kar ni prav nič smešno, če pomislimo, kolkega pomena je to za zoologijo vobče, posebno pa za medicinsko entomologijo. Bolh je na svetu zelo veliko in sicer najrazličnejših vrst. Mnoge so vezane na redke vrste sesalcev in zato ni čuda, da je Rotschild plačeval za ne teže tisočake.
Med bolhami poznajo naravoslovci celo vrsto takih, ki prenašajo nalezljive bolezni, in prvi vrsti kuge. Povzročitelji kuge je drobna bakterija, dolga približno poldrugo tisočinko milimetra. Ta mikrobov se drži v telesu podgane, ki ima svoje priležališče v manjših lahlah, prihajajočih iz orientala. Znanstveno se naziva povzročitelj kuge bacterium pestis. S podgane prenosa bolhe kugo na človeka in iz zgodovine dobro vemo, kako strahovite so posledice te »crne smrti«. Ze v sv. pismu govori prva Samuelova knjiga o kugi. Strahovita kuga je razsajala v času cesarja Justiniana. O kugi piše tudi Boccaccio. Od leta 1347 do 1350 je divjala strahovita kuga po celi Evropi in zahtevala je baje 25 milijonov človeških žrtev. In še vedno prihaja kuga od zahoda, zlasti iz Indije. V Indiji je podleglo l. 1907 kugi 1.200.000 ljudi.
Proučevanje in zbiranje bolh, ki prenašajo to strašno bolezen, ni torej nič smešnega, marveč nasprotno. Stari

Rotschild, ki se z vso vneto peča s tem problemom in ima v Herstu v Angliji celo lasten muzej, je znan v znanstvenih krogih kot odličan raziskovalec in ne morda kot smešen čudak. V srednjem veku ljudje sploh niso vedeli, kako bi se borili proti kugi in še zdaj medicina tej bolezni ni prila do živega. V srednjem veku so jo zatirali na ta način, da so čarovnice in žide sežigali, češ, da oni prenašajo kugo.
Tudi zbiranje stenic ni prav nič smešnega. Tudi to je potrebno in koristno, kajti kakor bolhe, tako prenašajo tudi stenicje nalezljive bolezni. V nekaterih krajih, n. pr. v Italiji, Albaniji in na Balkanu, je stenic poletel v zanamarnih hmetjskih hišah toliko, da premočujoče ljudje zunaj, kjer jih neusmiljeno pikajo komarji. O komarjih je pa znanio, da prenašajo malarijo. Stenicje so strokovnjaki že opetovano proučevali tudi iz medicinskega vidika in ugotovili so, da prenašajo celo vrsto mikrobov, ki očividno povzročajo razne nalezljive bolezni. Nekateri strokovnjaki trdijo, da prenašajo komarji in potom njih stenicje tudi tifus. Tudi strasno južno bolezen kala azar (Leishmaniosis) prenašajo pogosto bolhe in stenicje. Velika brazilska stenicja conorrhinus megistus prenaša grozno bolezen, znano pod imenom Chagasova bolezen, ki povzroča trypanosoma schistocytana cruzi.
Zdaj so vse omenjene panoge entomologije več ali manj proučene in učenjaki imajo na razpolago bogate zbirke bolh in stenic, ki prenašajo nalezljive bolezni. Iz znanstvenega vidika je zbiranje bolh in stenic zelo važno in koristno, ker nudi učenjakom možnost, da svoja raziskovanja izpopolnijo. Vloga mrčesa v življenju človeštva je sploh važnejša, nego se zdi lajku. Če presojamo zbiranje bolh in stenic iz tega vidika, se nam prizadevanje Rotschilda in drugih požrtvovalnih mož ne bo zdelo smešno.

Vodstvo premogovnika »Belokrajina« v Črnomlju razpisuje
zgraditev ozkotirne železnice
cirkva dva kilometra in dva mosta.
Ponudbe do 10. junija upravi v Črnomlju, kjer je na vpogled načrt trase in terenski položaj. 1091

REVMATIZEM.
Zahvalnica.
G. dr. I. Rahlejev, Beograd, Sarajevska 70.
Dajl časa me je mučil revmatizem. Preparat, ki ste ga vi iznašli, je pomagal meni in vsem drugim, ki sem ga jim priporočil. Zato se vam najlepše zahvaljujem na Vašem Radio - Balsamika. Prosim Vas, da mi pošljete še tri steklenice.
Ostrelj (Bosna), 2. febr. 1927.
S spoštovanjem
Gjuro Brčić.

Lek RADIO BALSAMIKA izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij Radio Balsamika dr. I. Rahlejev, Beograd, Sarajevska 70. Dobiva se po vseh lekarnah.

Modni kangarni sportni ševji
Velika izbira oblek
— — — — —
R. MIČIĆ
»Pri Skofci«, Ljubljana

Zanesljiv pripomoček za rast las je francoska pomada MICHEL
M. C. M.
Dobrena od inozemskega drž. kemiškega laboratorija HLBr. 501 in od inozemskih državnih profesorjev in kemikov, se smatra za prvi in siguran lek za rast las. Pomada Michel ustavi izpadanje in sivenje las, odstranjuje vse vzroke, zaradi katerih lasje izpadajo in sive. Po povzetju pošlje poštnine prosto Michel, Vasina 8, Beograd. Prodaja lekarna Delini, Knez Mihajlova 1.

Zahvala
Pomadi MICHEL, zdravilu za las. — Vasina št. 8, Beograd.
Spoštovani gospod!
2. februarja t. l. sem prišel k vam z Vašo reklamo iz novin in kupil 100 gramov MICHELA za las, za kar sem plačal 170 Din. Danes sem se natančno držal Vaših navodil. V zahvalo vam in vašemu leku so se mi povrnil lasje, ki sem jih izgubil po vročinski bolezni še 1915. l. danes pa mi rastejo tako gosti lasje, da nam polno vso glavo in se mi več ne pozna plešavost. Zahvalim se vam za Vaš lek in reklamo, na katero sem naltel.
Grafčan Mil. Mičalović, ekonom, srez kolubarski, obl. Valjevska.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.

Frizerske obrti
se želi učiti 14 letna deklica. Nastop takoj ali pozneje. Pojasnila daje M. Jereb, Sodražica. 991

Razprodaja pod roko
raznega pohištva, slik in okvirjev, kuh. kredence in razne kuh. posode, salonska starinska ura, zlata moška ura z zlato verižico, se vrši v ponedeljek, 27. maja ob treh popoldne v Ljubljani, Strelška ulica št. 8. 1109

Z najboljšim uspehom
se nad 23 let uporabljajo Larucin kapsule za ozdravljenje spolnih bolezni (triper, belo kapanje). V vsaki lekarni puščica Din 25 — S pošto pošlje lekarna Blum, Subotica. 29-L

Vajenca
za pilarsko obrt iščem. Ivan Figar, pilarski mojster, Ljubljana, Vošnjakova ul. 6. 1098

Walter« pletilni stroji
po želji tudi z aparatom za vzorčno pletenje v več barvah, delujejo najsigurneje, popravila sploh ne potrebujejo. Zaloge in ponk v Ljubljani P. Kos, Židovska ulica 5. 48/L

Uradnik
z večletno prakso, popolnoma izurjen v nemški in slovenski korespondenci, stenografiji, strojepisu, knjigovodstvu (bilancist), išče službo. Nastop lahko takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Samostojnost/1095

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. M. Zorman
Ljubljana, Stari trg 32

Dekle
za kuhinjo, večšte nemščine, sprejem. Mesečna mezdá 300 Din, vsakega polleta obleka in obutev. Nastop 1. junija. Ponudbe na M. Zwilling grad Zdenčina pri Zagrebu. 1096

I. Stjepušin
ZAGREB, Jurjeva 57
priporoča najboljšje tambure, šice, šikole, partiture i ostale potrebšćine za sva glazbala. — Odlikovan na pariskajizložbi Cjealic franko.

Gramofon
dobro ohranjen, s 45 ploščami, prodam za 1000 Din. Ludovik Vovk, Brežice, Kolodvorska cesta št. 40. 1097

NAJBOLJŠE TAMBURICE
»arkaševga in sremskega sistema« izdeluje in razpošilja ob »amstvu«
stara hrv. tvornica tamburice
Stjepan M. Gilg
Sisak 610
Kačičeva ulica 174 (Hrvatska)
Cenovnik tamburice pošljem na zahtev, zastonj. — Odlikovan s dvema »zlata« kolajnama

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v velikih izbirah zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov, od preprostega do najljepšega, in igrači vozički z zalogi. Več znamk sivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika Ceniti franko. Prodaja na obroke.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovsk c. 4.

5 mesecev na Palma
namesto
2 meseca na usnju
...En klic je danes odlojujoč
...Čas je denar, denar je moč
...Delovni čas zaslužek nudi
Štedljivost je dobiček tudi
Kar mesto dveh pet mesecev drži
Prihrani denar in mesce tri.
PALMA

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 17. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:
Din 2000.— so zadele št. 5712, 84.597, 84.677.
Din 500.— so zadele št. 5734, 5740, 7550, 7581, 7605, 7610, 7641, 7653, 7674, 7697, 8810, 8150, 10.822, 10.857, 10.975, 10.979, 14.102, 17.940, 20.065, 20.191, 22.057, 22.099, 30.934, 30.936, 30.947, 34.641, 34.696, 34.709, 34.718, 34.726, 34.728, 34.742, 34.768, 40.560, 40.567, 46.071, 46.111, 46.131, 46.125, 46.155, 46.161, 46.171, 46.177, 53.414, 53.466, 53.471, 55.822, 55.825, 55.887, 58.282, 58.328, 58.352, 70.256, 70.327, 74.653, 74.693, 75.753, 84.502, 84.506, 91.744, 96.877, 96.895, 97.312, 97.318, 97.323, 97.327, 97.339, 97.365, 97.369, 97.382, 97.452, 97.459, 97.484, 97.499, 99.777, 99.813, 99.824, 100.709, 103.180, 107.947, 108.138, 108.176, 108.202, 108.266, 109.708, 109.749, 109.826, 109.828, 109.845, 109.855, 109.862, 109.865, 109.898, 115.636, 115.679, 120.157, 120.178, 120.234, 120.273, 123.552, 123.817, 123.832, 123.836, 123.993.

Žrebanje dne 18. maja 1929.
Din 2000.— 30.912, 40.518, 109.860.
Din 500.— 5.754, 5.756, 5.761, 7.507, 7.682, 7.693, 8.123, 8.143, 10.854, 10.861, 14.130, 17.973, 17.985, 20.067, 20.072, 20.084, 20.197, 30.979, 30.997, 34.605, 34.688, 34.734, 34.758, 34.796, 40.530, 40.555, 46.036, 46.102, 53.401, 53.425, 53.446, 53.454, 53.469, 55.804, 55.835, 55.879, 58.228, 58.263, 58.269, 58.274, 58.324, 66.671, 66.680, 66.699, 70.225, 70.277, 70.319, 70.371, 74.601, 75.761, 84.514, 84.550, 84.552, 84.563, 84.624, 84.635, 84.692, 91.701, 91.719, 91.728, 91.739, 91.782, 91.792, 96.835, 96.881, 96.887, 96.890, 97.337, 97.376, 97.403, 97.417, 97.471, 97.478, 99.737, 99.760, 99.791, 99.795, 99.797, 99.881, 100.706, 100.741, 103.163, 103.187, 107.919, 107.932, 107.941, 107.966, 108.118, 109.763, 109.774, 30.951, 109.808, 109.857, 109.863, 109.900, 115.607, 115.613, 115.653, 115.672, 115.697, 120.151, 120.153, 120.161, 120.208, 120.230, 120.232, 120.258, 120.259, 120.268, 123.545, 123.915, 123.922.

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bomo srečke zamenjali za še neizžrebane. Če nam izžrebane takoj pošljete, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke.
Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave »Jutra« v Mariboru ter v Celju. Zamejavalji bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.
Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.